

ŚRODOWISKO AUDYTORÓW ENERGETYCZNYCH JEST GOTOWE NA WSPÓŁCZESNE WYZWANIA

dr hab. inż. Dariusz Heim

Prezes Zrzeszenia Audytorów Energetycznych od 2014 roku. Związany z organizacją niemal od początku jej istnienia.

Profesor uczelni w Katedrze Inżynierii Środowiska Politechniki Łódzkiej, absolwent Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska. Zajmuje się zagadnieniami fizyki budownictwa, efektywności energetycznej oraz symulacji procesów fizycznych w budynkach. Autor ponad 250 artykułów naukowych oraz współautor 5 monografii. Promotor pięciu pomyślnie ukończonych przewodów doktorskich.

Czynny audytor energetyczny od 1999 r. Od 2007 r. członek Sekcji Fizyki Budownictwa KILiW PAN. Od 2014 r. przewodniczący KT 179 ds. Ochrony Ciepłej Budynków PKN. Członek międzynarodowych stowarzyszeń i organizacji, m.in. International Building Performance Simulation Association (IBPSA), International Association of Building Physics (IABP), International Association for Urban Climate (IAUC).

Kiedy powstało ZAE i jaki był cel powołania do życia organizacji?

Zrzeszenie powstało dnia 21 stycznia 2000 r. W tym czasie od dwóch lat obowiązywała już ustawa o wspieraniu przedsięwzięć termomodernizacyjnych, działał administrowany przez KAPE system szkoleń oraz certyfikowania audytorów energetycznych, Fundacja Poszanowania Energii przeszkoliła już kilkaset osób na kursach przygotowujących do zawodu audytora energetycznego, od dwóch lat działał też warszawski oddział amerykańskiego stowarzyszenia inżynierów energetyków AEE, które organizowało kursy oraz nadawało tytuły Certyfikowanych Zarządców Energii (CEM). Istniało zatem środowisko kilkuset osób zajmujących się doradztwem energetycznym oraz wykonywaniem audytów energetycznych, które dojrzało do stworzenia platformy współdziałania i wymiany doświadczeń. Zauważono potrzebę stworzenia organizacji, która mogłaby w sposób oficjalny i skuteczny prezentować opinie środowiska wobec administracji rządowej.

Oficjalnym celem Zrzeszenia, wyrażonym w dokumentach założycielskich, jest współpraca audytorów energetycznych i wszystkich osób zainteresowanych systemem auditingu energetycznego oraz racjonalizacją użytkowania energii. Natomiast podstawowymi narzędziami dla realizacji tego celu były i są organizowanie współpracy audytorów energetycznych, podnoszenie ich kwalifikacji oraz promocja auditingu energetycznego.

Kto był inicjatorem powołania ZAE?

Inicjatorami powstania Zrzeszenia była grupa 23 ekspertów z dziedziny auditingu energetycznego współpracujących z Fundacją Poszanowania Energii, wywodzących się z Politechniki Warszawskiej, Gdańskiej i Białostockiej, NAPE oraz KAPE.

Jaki był wkład w budowę organizacji dr. inż. Aleksandra Panka, pierwszego Prezesa ZAE?

W owym czasie dr inż. Aleksander Panek był kluczową postacią środowiska audytorów energetycznych. Był głównym inicjatorem wszystkich przedsięwzięć organizacyjnych i gospodarczych podejmowanych przez środowisko i czynnie w nich uczestniczył. Naturalne zatem było to, że od momentu powstania kierował działalnością Zrzeszenia. Za jego prezesury ZAE stało się organizacją rozpoznawalną – taką, której opinia w sprawach efektywności energetycznej jest brana pod uwagę. Jego wielkim osobistym osiągnięciem, wręcz „ukochanym dzieckiem” był miesięcznik „Energia i Budynek”, na którego wydawanie zapewnił finansowanie przez prawie 6 lat. Poświęcił na to setki godzin rozmów ze sponsorami, których zdołał przekonać do wyłożenia środków nie na prostą reklamę, ale wydawanie profesjonalnego pisma przeznaczonego dla specjalistów w rozwijającej się dziedzinie techniki i wiedzy – efektywności energetycznej.

Czy w UE lub na świecie istnieją bliźniacze organizacje? Z jakimi organizacjami współpracuje ZAE w kraju i zagranicą?

Przez dziesięć lat w strukturach ZAE działał warszawski AEE (Association of Energy Engineers). Nawiązaliśmy kontakty z grupą lokalnych audytorów działających m.in. w Kijowie oraz Lwowie. Ścisłe współpracujemy z IBPSA – International Building Performance Simulation Association, w tym z przedstawicielami jej polskiego oddziału, będącymi w znacznej liczbie członkami ZAE. Współpraca z IBPSA daje możliwość aplikowania najnowszych technik obliczeniowych do rozwiązań inżynierskich. Pozwala też na wymianę informacji na temat działalności doradców energetycznych w innych krajach. Mamy bezpośrednie kontakty z renomowanymi ekspertami w tej dziedzinie z większości krajów Unii Europejskiej a także z Australii, Brazylii, Chile, Kanady i Stanów Zjednoczonych.

Jakie sukcesy ma na swoim koncie ZAE, a jakie porażki? Które można uznać za najbardziej znaczące?

Niewątpliwym sukcesem jest prawie 20-letnia nieprzerwana działalność przy stale rosnącej liczbie członków – obecnie ZAE zrzesza ich ponad 1600. Utrzymujemy się ze składek członkowskich, wpłat od partnerów przemysłowych oraz działalności gospodarczej, głównie w zakresie organizacji szkoleń i konferencji.

Wysoka ocena działalności ZAE umożliwia nam rekomendowanie profesjonalnych umiejętności naszych członków w dziedzinach związanych z doradztwem energetycznym. Wpis na listę rekomendowanych audytorów, prowadzoną przez Zrzeszenie, jest wymagany przy wielu postępowaniach przetargowych. Lista cieszy się rosnącą popularnością wśród samych audytorów, którzy zabiegają o to, aby się na niej znaleźć.

Sukcesem było wydawanie przez 6 lat miesięcznika „Energia i Budynek” – bardzo cenionego w środowisku związanym z procesem budowlanym, będącego nośnikiem nowatorskiej wiedzy z dziedziny poszanowania energii i środowiska w budownictwie. Za porażkę uważam zaprzestanie tej działalności ze względu na wycofanie się sponsorów. Obecnie kontynuujemy działalność popularyzatorską w formie comiesięcznego internetowego BIULETYNU INFORMACYJNEGO ZAE, skierowanego do członków Zrzeszenia.

Jaka jest struktura organizacyjna ZAE? Z czym wiąże się członkostwo w organizacji?

Nie mamy rozbudowanej struktury, pracami Zrzeszenia kieruje Prezes i sześcioposobowy Zarząd, a kontroluje je trzyposobowa Komisja Rewizyjna – wszyscy pracują społecznie. Opłacamy jedynie sekretariat, księgowość i redakcję biuletynu.

Członkowie Zrzeszenia mogą znaleźć się na liście rekomendowanych audytorów, uczestniczyć w konferencjach i szkoleniach organizowanych przez ZAE na preferencyjnych warunkach, uzyskać tańsze ubezpieczenie działalności zawodowej oraz dostęp do aktualnej wiedzy, uzyskiwać porady, mają też możliwość wymiany informacji.

Które z zadań do realizacji w ciągu najbliższych lat można uznać za najistotniejsze i z jakiego powodu? Jakie wyzwania dla ZAE niesie rozszerzenie

INFORMACJA ZAE

dla audytorów energetycznych

PAŹDZIERNIK 2019

ZAE prowadzi prestiżową listę rekomendowanych audytorów, uznawaną za liczącą się referencję w postępowaniach przetargowych.

dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków oraz efektywności energetycznej?

Najistotniejszym zadaniem Zrzeszenia jest integracja środowiska, podnoszenie kwalifikacji audytorów oraz przekazywanie środowisku najaktualniejszych informacji z dziedziny efektywności energetycznej w budynkach. Realizujemy to poprzez organizowanie szkoleń i warsztatów skierowanych przede wszystkim do członków Zrzeszenia. Wydajemy comiesięczny Biuletyn informacyjny oraz organizujemy coroczne spotkanie środowiska – Forum Termomodernizacja.

Promujemy również kompetencje naszych członków poprzez prowadzenie prestiżowej listy rekomendowanych audytorów, powszechnie uznawanej jako licząca się referencja w postępowaniach przetargowych.

Naszą ambicją jest również pozytywne wpływanie na kształt i zawartość aktów prawnych wdrażających kolejną nowelizację dyrektywy w Polsce. Bierzymy aktywny udział w konsultacjach i opiniowaniu powstających dokumentów.

Czy krajowe regulacje prawne nadążają za rozwojem i potrzebami branży audytorskiej działającej w sektorze budownictwa?

Od czasów pierwszej Dyrektywy EPBD tradycją jest to, że akty prawne ją wdrażające wydawane są z dużym opóźnieniem. Nic w tej materii się nie zmieniło. Prace nad krajowymi regulacjami rozpoczynają się z kilkuletnim opóźnieniem i stąd brak jest czasu na wykonywanie rzetelnych analiz i oceny skutków tych regulacji. Branża audytorska jest często zaskakiwana ostatecznym kształtem aktów prawnych, co z pewnością nie poprawia komfortu pracy audytorów.

Jaką rolę pełnią, a jaką powinny pełnić standardy techniczne projektowania i wykonawstwa? Czy ZAE bierze udział w ich przygotowywaniu na poziomie krajowym? Jeśli tak, jakie zrealizowane zadania można uznać za najistotniejsze?

Standardy techniczne powinny porządkować i ujednotaczać procesy projektowania i wykonawstwa. Zrzeszenie przez cały okres swojej

Branża audytu energetycznego musi otworzyć się na nowe środowiska inżynierów, nie tylko z sektora instalacyjno-budowlanego.

działalności stara się konstruktywnie opiniować propozycje nowych oraz zmiany w istniejących przepisach prawnych, w tym obwieszczeniach w formie rozporządzeń przez odpowiednie Ministerstwa. Ich przedstawiciele zapraszani są corocznie na Forum Termomodernizacji, gdzie możliwa jest wymiana poglądów w szerokim gronie osób, głównie audytorów energetycznych. Rozporządzenia porządkujące działalność audytorską to między innymi: w sprawie szczegółowego zakresu i form audytu energetycznego..., w sprawie szczegółowego zakresu i sposobu sporządzania audytu efektywności energetycznej oraz metod obliczania oszczędności energii, w sprawie metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku i lokalu mieszkalnego..., a także w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Pomimo, że nie zawsze mieliśmy i mamy wpływ na kształt przepisów w procesie ich powstawania, chętnie dzielimy się swoimi opiniami i uwagami, bowiem członkowie Zrzeszenia to doświadczeni i otwarci na współpracę eksperci.

Czy ZAE uczestniczy w tworzeniu dokumentów unijnych, w tym dotyczących instrumentów finansowych, wspierających modernizację istniejących budynków, mającą doprowadzić do poprawy komfortu ich użytkowania?

Działania ZAE jako organizacji koncentrują się głównie na polskim rynku, jednak wielu naszych członków uczestniczy poprzez swoje firmy macierzyste (np. NAPE czy KAPE) w licznych projektach unijnych, których rezultaty są wy-

korzystywane do przygotowania dokumentów unijnych. Szerokie grono członków Zrzeszenia to także pracownicy wyższych uczelni technicznych, realizujących międzynarodowe projekty badawcze, lub działających w międzynarodowych organizacjach i mających bezpośredni wpływ na nowotworzone dokumenty i przepisy unijne.

Jakie jest stanowisko ZAE dotyczące stanu europejskiej normalizacji, powiązanej z wymaganiami standardu energetycznego budynków? Czy zdaniem ZAE krajowy obszar normalizacyjny w wystarczającym stopniu opisuje wszystkie problemy dotyczące projektowania budynków i ich użytkowania? Jeśli nie, to, jakie normy powinny być ustanowione?

Duża grupa naszych członków uczestniczy w pracach Komitetów Technicznych Polskiego Komitetu Normalizacyjnego opiniując dokumenty europejskie i opracowując wersje krajowe. Jednak tempo tych prac oraz niedostatek środków powodują, że normy europejskie tłumaczone są z opóźnieniem i z reguły bez indywidualnego opracowania krajowych załączników uwzględniających uwarunkowania lokalne. Szczególnie doskwiera brak polskich wersji językowych norm z zakresu „Charakterystyki energetycznej budynków” (seria PN-EN 16798-X) oraz „Energetycznych właściwości użytkowych budynków” (seria PN-EN ISO 520XX-X). Należy jednak podkreślić, iż w ramach dostępnych środków Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, w ramach prac KT 179 (Ochrony Ciepłej Budynków) opracowywane są polskie wersje językowe wybranych

norm. W obszarze działalności audytorskiej praktycznie wszystkie normy krajowe są przyjętymi uznaniowo normami EN. W wielu przypadkach zapisy tych dokumentów odwołują się do podanych w normach uśrednionych danych ogólnych lub wskazują na możliwość skorzystania z dostępnych, o ile takowe istnieją, danych krajowych. Dlatego najistotniejszym zadaniem jest doprowadzenie do opracowania krajowych załączników do norm europejskich, bez których powszechne ich stosowanie nie zawsze jest uzasadnione merytorycznie.

Jaka jest wizja rozwoju oraz działania ZAE w perspektywie najbliższych 5 lat?

Stawiamy na zrównoważony rozwój – przede wszystkim kontynuacja i rozwijanie dotychczasowej działalności. Pragniemy podtrzymać opiniotwórczy charakter naszego stowarzyszenia, przysposabiać nowych absolwentów kierunków technicznych do pracy w roli audytorów energetycznych oraz dbać o wysoki poziom merytoryczny i podnosić kwalifikacje zawodowe osób zrzeszonych w ZAE.

Postęp technologiczny, integracja i przenikanie się rozdzielnych dotychczas obszarów użytkowania energii oraz rosnąca świadomość konieczności radykalnej poprawy standardu energetycznego budynków zarówno istniejących, jak i nowych stawia przed nami kolejne zadania. Zamierzamy otworzyć się na nowe środowiska inżynierów, nie tylko z branży instalacyjno-budowlanej.

Dziękujemy za rozmowę.